BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { ... 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 238 Vineri 30 August 1940
10 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

GĂINA CU OUĂ DE AUR

Direcțiunea financiară a municipiului București a înființat o hală de amanete, care „funcționează" în vastul local din piața 8 Iunie.

In noua hală de amanete se conservă toate obiectele sechestrate de percepții, pe baza formelor întocmite cu prevederile legii pentru urmărirea veniturilor.

Impresionantul amestec de mobile vechi, de scoarțe, de lucruri uzate, trădează sărăcia, că doar nu bogații se vor lăsa să li se vândă toalele cu darabana Percepției. Aceasta nu înseamnă însă, că în fața legilor ar exista un privilegiu; toți, bogați ori sărmani, suntem egali; datori suntem să facem toate sacrificiile cerute de nevoile statului, datori suntem să ne plătim impozitele statornicite de stăpânire, dacă nu vrem să vedem mobilele ori lucrurile noastre, ori ale familiei noastre, adăpostite în hala tuturor mizeriilor...

Doar în ce privește viitorul, cu grija ca fiscul să poată dela toți încasa ce este prevăzut, ca vistieria statului să nu ducă niciodată lipsă și să fie mereu plină, spre a putea face față tuturor nevoilor administrației publice, — ne îngăduim din nou, pentru a mia oară, să atragem atenția oficialității asupra necesității imperioase de a coordona, de a sistematiza, de a rotunji, impozitele potrivit capacității de plată a fiecărei categorii sociale.

Sistemul comod ca fiecare instituție mai mare ori mai mică să vină cu taxele și birurile ei, pe care le administrează, independent de centrala primitoare a birurilor, e simplu, dă roade imediate, dar cei cu spirit de cumințenie și prevedere trebue să privească totalitatea sarcinilor pe cari le suportă fiecare cetățean.

Conștient, disciplinat, supus legilor țării, contribuabilul dă fără murmur tot ceea ce statul, comunele, județele și toate celelalte instituții mici și mari cer, dar conducătorii trebue să privească și chimirul birnicului!

E datoria celor ce supraveghează inițiativele ce se iau referitoare la taxe noui, — sunt 186 de categorii, — să se gândească la anemierea găinii care face ouă de aur și imensa hală, în care Primăria a îngrămădit mobilele și lucrurile celor cari n'au putut plăti percepțiilor, poate dovedi tuturora că poveștile au, din nefericire, ilustrarea lor concretă în trudnica viață de toate zilele. Mai ales trebue să observe oficialitatea capitolul așa ziselor impozite indirecte, cari toate, aproape fără excepție, lovesc în consumatorul ce se zbate între cleștele speculei și toba percepției!

TARDIEU

Acum câteva zile, unele agenții telegrafice au adus știrea că ar fi fost internat, într'o casă de boli mintale, omul excepțional, care de câțiva ani striga fără răgaz Franței, că regimul politic pe care-l are o duce spre prăpastie.

Tardieu era într'adevăr o ființă excepțională și am avut norocul să-l cunosc personal acum zece ani. când m'a primit în frumosul său biurou parisian din Avenue de Messine. El se simțea fericit în mijlocul cărților lui. Imi stă și acum în ochi camera imensă cu pereții numai rafturi cu cărți, iar într'un unghiu, așezată o masă mare care servea de biurou și pe care erau răspândite, în număr uimitor, cărțile apărute în ultima vreme, nu numai în limba franceză, dar și în limbile germană, engleză și italiană.

Fusese un strălucit elev al Școalei normale superioare din Paris, care a dat Franței o pleiadă de oameni politici și, după absolvirea ei, a intrat de timpuriu în presă ajungând în curând redactorul de politică externă — cu reputație mondială — al marelui ziar „LE TEMPS". Grație articolelor sale, excelent documentate și scrise cu o claritate și cu o autoritate excepționale, a fost în curând ales deputat și a părăsit ziaristica, credincios unui vechi dicton francez „Le journalisme mène à tout, à condition d'en sortir". (Ziaristica duce la orice cu condiția să ești din ea).

Războiul mondial l-a găsit căpitan de reservă și cu toate că era deputat și ar fi putut fi scutit de mobilizare, el a mers pe front unde a rămas până în ceasul când CLEMENCEAU a fost chemat să ia în mâini destinele Franței spre a o scăpa de pieire. De atunci, Tardieu a devenit colaboratorul intim al acelui mare om, a avut un rol de mâna întâi la determinarea intrării în război a Statelor Unite alături de aliați, și a contribuit în mare măsură la elaborarea tratatelor de pace cari cereau o muncă și cunoștințe, pe care numai un om atât de bine înzestrat ca Tardieu le putea avea.

După încheerea păcii, pentru a-și asigura existența, a reintrat în presă și a devenit, timp de mai mulți ani, și colaboratorul permanent pentru Paris al ziarului „Universul".

După câtva timp a ocupat rând pe rând diferite portofoliuri ministeriale în guvernele formate de partidul radical socialist, iar în anul 1929-1930 a fost prim ministru și a avut ocazia, în exercițiul acestei funcțiuni, să-și dea seama de imensa slăbiciune a sistemului de guvernământ al Franței, ceeace l-a determinat să se retragă din viața politică.

Unii au socotit retragerea sa din viața politică, o mare greșală; el a explicat-o însă prin imposibilitatea în care se găsea de a îndrepta ceva în mijlocul a tot puterniciei partidelor și a coaliților, care se formau rând pe rând numai cu gândul de a răsturna orice cabinet animat de bune intențiuni.

Ca urmare acestei hotăriri, el a crezut că prin scrisul său va putea determina o redeșteptare în opinia publică și de aceea, din colțul de pământ din sudul Franței — la Menton — unde se retrăsese, timp de câțiva ani, n'a încetat de a striga francezilor, și în presă și în diferite volume publicate unul după altul, să-și deschidă cât mai curând ochii, căci pericolul era iminent și țara se va prăbuși.

Fulgerele scrisului și inteligenței lui se îndreptau mai ales în contra corupției generalizate, a sistemului parlamentar transformat într'un fel de meserie rentabilă de care se cramponau toți speculanții naivității mulțimilor nemulțumite de impozitele împovărătoare și contra tendințelor din zi în zi mai pronunțate de a se trăi din cât mai puțină muncă și mai ales de a profita de viață sub toate formele și sub toate pretextele mai puțin mărturisibile.

Predica sa fără răgaz a avut efect asemănător aceleea făcută odinioară de profetul din pustiu și Franța a ajuns acolo unde se găsește azi.

Se vede că este dat oamenilor să nu înțeleagă glasul acelora cari le spun adevărul, și să se prăvălească în prăpastia deschisă înaintea lor, de unde de foarte multe ori nu se mai pot salva. Și ce este mai trist, este că acelaș fenomen se petrece mai pretutindeni, foarte aproape de locul catastrofei, la prietenii cei mai învecinați, cărora cu cât se strigă mai tare adevărul, cu atât el este mai puțin ținut în seamă.

*

In timpul lungii conversații avută cu Tardieu, în prezența unui prieten comun, el mi-a arătat marile dificultăți întâmpinate la Conferința păcii cu stabilirea hotarelor României, contra cărora pledau invidia și răutatea inamicilor noștri, cari găsiseră de pe atunci susținători, grație dibacei lor propagande, chiar în rândurile acelora cu cari luptaserăm cot la cot. Și cum vorbeam de pregătirea noastră militară, el mi-a atras brusc atenția, sculându-se în picioare de la biroul său și spunându-mi: „TINEȚI MINTE, VĂ SPUNE UN PRIETEN, NU PIERDEȚI DIN VEDERE PROPAGANDA; EA VALOREAZĂ MAI MULT DECÂT O ARMATĂ, CAND ESTE BINE ȘI LA TIMP FĂCUTĂ ȘI COSTĂ INFINIT MAI PUȚIN DE CAT COSTĂ O ARMATĂ".

Inapoiat în țară, am spus celor în drept sfatul primit și îndemnul de ceea ce ar trebui făcut. N'am fost ascultat și am făcut, cu slabele mele puteri, propaganda care se știe, broșurile și hărțile publicate, expoziția Ligii Antirevizioniste și toată mișcarea dezlănțuită contra revizioniștilor de peste hotare, până în ceasul când, sub pretext de menținere a prieteniei cu vecinii, totul a fost oprit. Azi culegem roadele, de care eu nu învinovățesc guvernul de azi, dar reamintesc trecutul, pentru a se ști că s'ar fi putut din vreme face mai mult și mai bine de cât se încearcă să se facă azi, cu atât de puțini sorți de isbândă.

*

Dacă este adevărat că luminoasa inteligență a lui Tardieu s'a stins, cauza nu poate fi de cât amărăciunea și disperarea ce-l vor fi cuprins, atunci când a văzut că tot ce a prevăzut s'a întâmplat, iar țara sa, care nu l-a ascultat, a ajuns să se prăbușească. Ce poate fi mai dureros pentru un om, pentru o ființă superioară, pentru o ființă animată de cea mai mare dragoste pentru țara lui, de cât să o vază prăbușindu-se, atunci când, dacă l-ar fi ascultat, s'ar fi putut salva? Cum să nu-și piardă un om mintea, cum să nu înebunească, văzând ușurința contimporanilor și pașii repezi cu cari merg la dezastru? Tardieu, azi nu mai înțelege nimic, nu mai suferă; în el s'au rupt toate resorturile strălucitei sale inteligențe, dar cei cari nu l-au ascultat vor suferi și vor ispăși amar ușurința lor pentru ca să serve măcar de învățătură urmașilor lor.

Vaĭ de țările care au oameni cari le arată adevărul și calea de urmat și nu-i ascultă!

STELIAN POPESCU

PSEUDO-ISTORIA MAGHIARĂ A TRANSILVANIEI

CAZUL „ANONYMUS"

de R. SEIȘANU

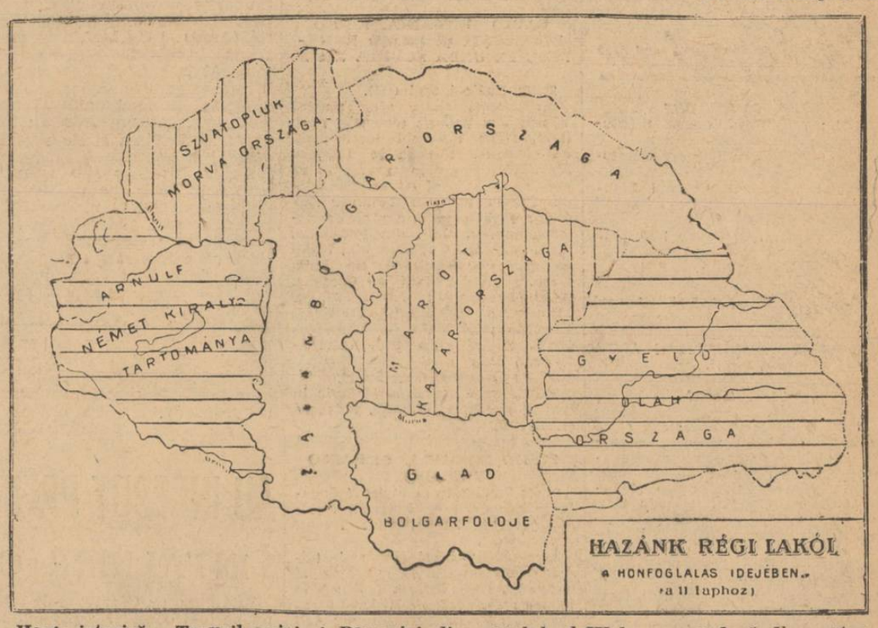

Harta istorică a Transilvaniei și Panoniei din secolul al IX-lea reprodusă din cartea de istorie „Magyarország Törtenete" de dr. Pacséri Károly și Dénes Károly, aprobată de ministerul instrucției publice ungar în 1906. In această hartă Transilvania este principat român de sine stătător sub conducerea principelui român Gelu, înainte de invazia maghiarilor în Panonia

Voind să deformeze adevărul istoric maghiarii au creat legenda unei Ungarii „milenare" în care s'ar fi cuprins și Transilvania. In acest scop ei au contestat la conferința păcei din 1920 drepturile Românilor asupra Transilvaniei, nu pe temeiul principiului etnic, care era și este împotriva tezei lor și nici pe argumentul efectivului numeric sprijinit pe statistici, care de-asemenea este împotriva tezei lor, ci pe așa zise drepturi istorice.

Cu prilejul tratativelor dela Turnu Severin delegația ungară a susținut aceeaș teză, nevoind să ia în seamă principiul etnic, valoarea efectivului numeric al populației românești majoritară și băștinașă cu drept de posesiune bimilenară asupra Transilvaniei. Ori, și chestia drepturilor așa zise istorice invocate stăruitor de plutocrațimea budapestană, care a păstrat mentalitatea feudalilor din evul mediu, este în opoziție cu adevărul istoric stabilit chiar de cronicarii unguri din vechime, — căci acele drepturi nu sunt decât produsul unor deformațiuni voite ale faptelor, sau o simplă contestațiune a lor, în interesul cauzei ce susține. Așa se și explică pentru ce această plutocrație, care domină politicește și economicește în Ungaria, a fabricat o istorie a Transilvaniei, care n'are nicio legătură cu adevărul istoric și cu succesiunea evenimentelor dela anul 900—1918.

In această pseudo-istorie se consideră fantezistă constatarea făcută de primul cronicar maghiar, Anonymus — faimosul notar al regelui Bela — privitoare la existența Românilor în Transilvania înainte și în epoca invaziei triburilor maghiare în pusta dunăreană.

Ce interes ar fi avut acel cronicar maghiar, să constate prezența Românilor în aceleași teritorii în care se găsesc și azi?

Totuși, mai înainte, ce a scris în cronica sa Anonymus a fost considerat în adevăr istoric de istoriografii maghiari.

Până și în lucrările școlare destinate copiilor din Ungaria, publicate înainte de 1918, de profesorii maghiari, se recunoaște, că din timpuri străvechi au locuit Românii în Transilvania.

Dovadă este articolul publicat în „Magyar Gyermetbarát" (Nr. 2 din 10 Ianuarie 1843) de profesorul Szilagy Ferenzy din Cluj, sub titlul: „Istoria Transilvaniei" și în care se spune:

„Transilvania, frumoasa noastră patrie cu multe bogății, a fost locuită dela început de diferite popoare. Aproape acum 2000 de ani ea s'a numit Dacia și atunci Romanii, sub conducerea viteazului împărat Traian, au ocupat acest ținut unde au colonizat numeroși locuitori și l-au stăpânit un secol și jumătate.

Vechii locuitori, Dacii, amestecându-se cu Romanii, au format națiunea și limba română, care, în limba lor, se numesc ROMÂNI („RUMUNY"). In limba lor se găsesc cuvinte latine în număr considerabil și ASTAZI EI FORMEAZA CEA MAI MARE PARTE A LOCUITORILOR ȚARII NOASTRE".

Acelaș autor maghiar recunoaște că, în anul 884, când au năvălit Ungurii din Asia în Europa, Transilvania era locuită de Români; iar domnitorul lor, Gelu, a avut reședința în cetatea sa, Gilău, lângă Someș, nu departe de Cluj.

Așa s'a scris istoria veche a Transilvaniei în 1843 de către un profesor maghiar din Cluj. Mai târziu, în 1911, într'o carte de istorie a Ungariei „Magyarország Törtenete" de dr. Pacséri Károly și Dénes Károly, aprobată de ministerul instrucției al Ungariei cu Nr. 610 din 1906, este anexată o hartă istorică a teritoriului Panonici și Transilvaniei dinainte de apariția maghiarilor, în care

(Continuare in pag. 2-a)

CERCURILE POLITICE BULGARE DESPRE POLITICA EXTERNĂ A GUVERNULUI IUGOSLAV

Sofia, 27 (Rador). — *Corespondentul agenției Stefani anunță:*

Orientarea politicei externe a Iugoslaviei către puterile axei, așa cum rezultă din comunicatul publicat Luni după ședința consiliului de miniștri dela Belgrad, este urmărită cu mare interes de cercurile politice bulgare care consideră cu guvernul din Belgrad a ținut mai ales socoteală de interesele țării și de adânca evoluție a stuației internaționale sub dinamica inițiativă a Italiei și Germaniei.

Iugoslavia voește a se adapta cât mai mult posibil nouei situații și faptul acesta are o enormă importanță, constituind un eveniment ce se impune atențiunii celorlalte țări din Peninsula Balcanică, care pentru rațiuni deosebite mai ezită de a se lepăda de periculosa prietenie a Angliei.

Cercurile bulgare fac totuși observațiunea că, cu toată atitudinea acestor state, situația din sud-estul european prezintă un aspect satisfăcător cu mari avantagii pentru cauza păcii și a justiției.

COMENTARII ITALIENE IN LEGĂTURĂ CU DEMISIA PRIMULUI MINISTRU EGIPTEAN

ENIGMA POPORULUI EGIPTEAN VA FI DESLEGATĂ CU SABIA DE MAREȘALUL GRAZIANI — SCRIE ZIARUL „TELEGRAFO"

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Roma, 27. — In legătură cu demisia primului minisru al Egiptului, cercurile politice de aci cred că, cu tot optimismul manifestat la Londra, situația internă egipteană nu poate fi atât de bună, atâta timp cât acela care este considerat omul de încredere al englezilor prezintă demisia într'un moment atât de delicat. Acest fapt dovedește că în cercurile politice egiptene există divergențe asupra directivelor politicei oficiale. In special, se notează ostilitatea împotriva politicii contra Italiei impusă de Londra, deoarece se știe că din partea italienilor nu există nicio ostilitate față de Egipt. Dimpotrivă, Italia ține să redea acestei țări adevărata sa independență. „Giornale d'Italia" de astă seară spune, în articolul său de fond, că englezii au căutat să facă din teritoriul egiptean o puternică bază de operațiuni, împotriva Libiei. Alte vase de război engleze au sosit la Alexandria. Se verifică mișcări de trupe motorizate către Port Said. Ziarul notează că nicio reacțiune egipteană nu a căutat să neutralizeze această manevră ofensivă împotriva Italiei. E drept deci ca Italia să considere azi Egiptul ca cea mai periculoasă amenințare. Italia nu se gândește să se lupte cu Egiptul. Ea are datoria de a lupta cu forțele britanice, oriunde s'ar găsi. Ziarul „Telegrafo" scrie că pentru Italia prietenia poporului egiptean este o enigmă. Suntem siguri — scrie ziarul — că enigma va fi deslegată cu sabia, de mareșalul Graziani.

E. C.

„VOELKISCHER BEOBACHTER" NEMULȚUMIT DE ATITUDINEA ELVEȚIEI

Munchen, 27 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" anunță:*

„Voelkischer Beobachter" observă că mentalitatea elvețiană cu atitudinea sa de antipatie împotriva puterilor axei și imposibilității de a se adapta noii situațiuni europene, poate provoca surprize.

RELAȚIILE DINTRE ANGLIA ȘI EGIPT

Un comentariu al agenției „Stefani"

Roma, 27 (Rador). — Redactorul diplomatic al agenției „Stefani" subliniază că presa britanică pretinde de câteva zile că poate să afirme că legăturile ce există între Egipt și Anglia s'ar fi întărit.

Dela Londra s'a anunțat chiar că o divizie mobilă egipteană ar fi ocupat poziții strategice, evident alături sau ca rezervă a trupelor engleze.

Nu știm ce este adevărat în aceste afirmații și în ce măsură realitatea situației politice și militare a Egiptului a fost deformată de amăgitoarea propagandă britanică. Totuși câteva date și fapte merită să fie reținute:

Deși nu există între Italia și Egipt o stare de război, Anglia a făcut din Egipt o tabără de război împotriva Italiei.

Ne găsim deci în fața unei situații echivoce prin faptul că Egiptul nu este în război dar el este totuși un teritoriu de război unde forțele navale, aeriene și terestre britanice au bazele lor de sprijin, de aprovizionare și de atac contra Italiei.

Egiptul este recunoscut ca stat independent dar englezii îi calcă drepturile suverane.

Marea Britanie a violat un angajament semnat în 1888 la Constantinopole, prin care se stabilea că Canalul Suez va rămâne neutru și deschis tuturor națiunilor, fie în timp de pace fie în timp de război.

S'a creat deci atât în Egipt cât și în Canalul Suez o situație ilegală pentru care reprezentanții egipteni au o evidentă responsabilitate. Opinia publică italiană socotește că aceste echivocuri trebuie lămurite.

Chiar dacă — după cum afirmă propaganda britanică — relațiile dintre Anglia și conducătorii Egiptului s'au întărit, aceasta nu schimbă situația de fapt și englezii sunt vinovați pentru că hrănesc noui iluzii după prăbușirea atâtor altor speranțe.

Situația în Egipt este de pe acum aceea pe care o doreau englezii și eventualele hotăriri ale politicei egiptene nu ar mai putea să mai aibă vreo influență asupra soartei războiului întrucât ele sunt, în orice caz, precedate de atitudini precise și de complicități evidente.

IN CORPUL ZIARULUI:
REPARTIZAREA MEMBRILOR CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN ȚINUTURILE OCUPATE
IN PAG. ECONOMICĂ:
SEMNAREA NOULUI ACORD COMERCIAL ȘI DE PLĂȚI CU ITALIA
STABILIREA CURSULUI LIRETEI

LA BERLIN SE CREDE CĂ TRATATIVELE ROMÂNO-UNGARE VOR FI RELUATE

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 27. — In cursul zilei de azi, s'a întărit în cercurile diplomatice și în cercurile neutre observatoare de aci convingerea că politica externă germană nu va mai rămâne ca până acum, la atitudinea ei de expectativă, după ce încheerea tratativelor dela T. Severin a scos prea mult în evidență marea deosebire dintre punctele de vedere ungar și român.

In formarea acestor aprecieri nu trebue luat în considerație faptul că forurile autorizate dela Wilhelmstrasse se referă la aluzii directe făcute cu privire la întâmplări dintre culise, fără a face totuș afirmări precise, care ar duce la concluzia că în curând va urma o importantă comunicare germană în această problemă.

Faptul acesta a avut ca urmare că toate cercurile politice care se interesează de problemele puse în discuție și de rezolvarea lor privesc cu cea mai mare atenție desfășurarea evenimentelor.

Ca amănunte concrete s'a putut înregistra până acum, după știri provenite din aceleași cercuri, că invitația făcută de Ungaria României de a începe noui tratative a fost apreciată în mod pozitiv la Wilhelmstrasse, deoarece aceste cercuri își exprimă părerea că o reluare cât mai apropiată a tratativelor româno-ungare „este foarte probabilă".

In ce privește rezolvarea problemei ungare, cercurile diplomatice și politice de aci sunt de părere că posibilitățile în această direcție ar putea fi caracterizate prin cele două noțiuni „Salzburg" și „Viena".

UNDEVA, LA HOTARELE ȚĂRII NOASTRE

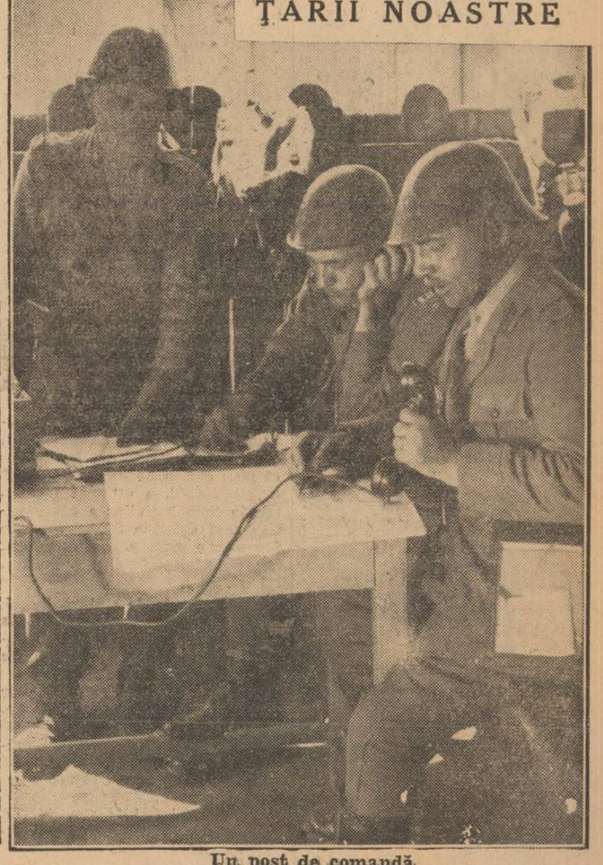

Un post de comandă

DE PE COASTA FRANCEZĂ

Iată una din piesele grele ale artileriei germane, cu care deunăzi s'a efectuat depe coasta franceză, bombardarea malului englez